

עקרון הגבלת השלטון

הדף הזה מסכם את כל הנושא במילים פשוטות. קוראים לאט, חלק אחר חלק. אחרי כל חלק עוצרים ומספרים לעצמכם מה למדנו.

הנושא במבט כולל

- 1 עקרון הגבלת השלטון** — קיימים אמצעים להגבלת שלטון תנאים לקיום בחירות דמוקרטיות, הפרדת רשויות, מנגנוני פיקוח וביקורת וחוקה 2 הנמקת העמדה המנוגדת באמצעות אחד מתפקידי הכנסת – ייצוג האזרחים. הצגת התפקיד ייצוג האזרחים – הכנסת מייצגת את העם ושומרת על האינטרסים של האזרחים. קישור לטענה – הכנסת היא גוף הנבחר על ידי העם ומייצג אותו. חברי הכנסת משקפים את העמדות השונות של האזרחים והם אלו שנבחרו על דם. נשיא בית המשפט העליון הוא דמות בעלת השפעה רבה ועוצמה רבה, וראוי שהוא יבחר על ידי גוף דמוקרטי שמשקף את עמדות הציבור.
- 2 עקרון הגבלת השלטון - המשך** — פיצול הכוח השלטוני לשלוש רשויות מחוקקת, מבצעת ושופטת במטרה להגביל את השלטון, למנוע את ריכוז הכוח בידי גורם שלטוני אחד, ולקדם הגנה על זכויות האדם. לכל רשות סמכויות ייחודיות בתחומה אך לא מוחלטות, ומתקיימים בין הרשויות יחסי איזון, ריסון, פיקוח ובקרה שנקראים איזונים ובלמים 2 העמדה שלי אני בעד ההצעה לכלול שימוע בכנסת כחלק מהליך מינוי השופטים
- 3 עקרון הגבלת השלטון - המשך** — כלכליים כגון קרקעות ואוצרות טבע, ושולט על מנגנוני אכיפה כגון צבא ומשטרה, ישנו חשש אמיתי שהשלטון יעשה שימוש לרעה בכוח זה, ויפגע בזכויות האדם ובמיעוט. מסיבה זו, יש לדאוג להגביל את השלטון ובמדינה הדמוקרטית ישנן דרכים רבות לעשות זאת – הפרדת רשויות ואמצעים מוסדיים הקבועים ובחוק ואמצעים לא מוסדיים, הפועלים באופן וולונטארי
- 4 עקרון הגבלת השלטון - המשך** — עקרון הגבלת השלטון השלטון אינו ריבון מוחלט: סמכויותיו מוגבלות בחוק, בחוקי היסוד ובערכי הדמוקרטיה. ההגבלה נועדה למנוע שימוש לרעה בכוח ולשמור על זכויות הפרט. כלי ההגבלה המרכזיים: חוקה או חוקי יסוד, הפרדת רשויות ובלמים ואיזונים, ביקורת שיפוטית, בחירות תקופתיות וחירויות הפרט. 2 הפרדת רשויות הרשות המחוקקת (הכנסת) חוקקת; הרשות המבצעת (הממשלה) מבצעת; הרשות השופטת (בתי המשפט) שופטת ומפקחת. ההפרדה אינה מוחלטת בישראל: שרים הם חברי כנסת, אך מערכת הבלמים והאיזונים מפצה על כך.
- 5 עקרון הגבלת השלטון - המשך** — בלמים ואיזונים כל רשות מפקחת על האחרת: הכנסת מפקחת על הממשלה (הצבעות אי-אמון, ועדות חקירה, שאילתות). בתי המשפט מפקחים על חוקיות פעולות הממשלה והכנסת. הממשלה מסדירה את פעילות הכנסת דרך יוזמות חקיקה ממשלתיות. 2 מושגי מפתח לחזרה קיימים אמצעים להגבלת שלטון הנמקת העמדה המנוגדת העמדה שלי

מה שואלים בבגרות על הנושא הזה?

- הסבר תופעה או סיבות בעזרת החומר שלמדתם

- ביסוס הטענה בציטוט או התייחסות ישירה לקטע
- נימוק עמדה באמצעות מושגים מקצועיים
- קיימים אמצעים להגבלת שלטון
- הנמקת העמדה המנוגדת
- פיצול הכוח השלטוני לשלוש רשויות

טעויות נפוצות — תזכורת אחרונה:

- מציינים את המושג בלי להציג אותו - ציון בלבד לא מספיק.
- שוכחים לקשר את ההסבר לקטע עצמו - חובה ציטוט או התייחסות ישירה לקטע.
- כותבים תשובה כללית בלי המושגים המקצועיים מהמחווין.

מבוסס על חומרי עמוד הנושא באתר ועל מוקדי הלימוד של משרד החינוך (תכנית אשנב). חומר לתרגול ולחזרה עצמית.